

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-09-01/2013

P/13/100

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice

T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30

lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/100 - Działania Policji na rzecz bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach.
Kontroler	Kontrolę przeprowadził, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ Aleksander Górniak - główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86731 z dnia 7 czerwca 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Komenda Miejska Policji w Żorach, ul. Wodzisławska 3, kod pocztowy 44-240, nr statystyczny 270208292 ² .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Komendantem Miejskim Policji w Żorach ³ jest od dnia 21 maja 2012 r. mł. insp. mgr Dariusz Matusiak. Poprzednio Komendantem Miejskim Policji w Żorach był w okresie od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 20 maja 2012 r. mł. insp. mgr Sławomir Sałbut. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości⁴, działalność kontrolowanej jednostki na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom ruchu drogowego w latach 2012-2013 (I półrocze).

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie:

1. Stan organizacyjno-kadrowy pionu ruchu drogowego Komendy i jego wyposażenie techniczne, co umożliwiała realizację zadań w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego.
2. Prowadzenie na bieżąco analiz stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie działania Komendy, które stanowiły podstawę dyslokacji służby na drogach, a także wykonanie analizy, której celem było zidentyfikowanie oczekiwanych mieszkańców m.in. w zakresie bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym.
3. Prawidłową organizację służby na drogach i realizację zadań przez policjantów, w szczególności reagowanie na ujawnione przestępstwa i wykroczenia drogowe, wykonywanie czynności wstępnych na miejscu zdarzeń drogowych, a także formułowanie uwag i propozycji w zakresie

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm., zwana dalej ustawą o NIK.

² Zwana dalej: „KMP” lub „Komenda”.

³ Zwany dalej: „Komendantem”.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

niezbędnych przedsięwzięć zmierzających do poprawy bezpieczeństwa i porządku ruchu, w tym dotyczących infrastruktury drogowej.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- braku specjalistycznego przeszkolenia w zakresie kontroli ruchu drogowego u 25,0% funkcjonariuszy Wydziału Ruchu Drogowego⁵ wykonujących zadania w tym zakresie;
- nierzetelnego sporządzania miesięcznych analiz stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w rejonie działania KMP w Żorach;
- nieodnotowywania współrzędnych GPS w kartach zdarzenia drogowego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie koncepcyjne, prawno-organizacyjno, kadrowe i techniczne Policji do działań na drogach

KMP, w tym WRD, funkcjonuje w oparciu o ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji⁶, inne powszechnie obowiązujące akty prawa oraz zarządzenie Nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji⁷.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o Policji, KMP jest jednostką Policji właściwą na obszarze Żor - miasta na prawach powiatu województwa śląskiego.

W Regulaminie Komendy z dnia 29 września 2009 r. Komendant określił m.in. niżej przedstawiony zakres zadań WRD:

- 1) analizowanie i monitorowanie stanu bezpieczeństwa, porządku i płynności ruchu na drogach publicznych w rejonie miasta Żory, badanie przyczyn i okoliczności zaistnienia zdarzeń drogowych;
- 2) ujawnianie przestępstw i wykroczeń w ruchu drogowym oraz ściganie ich sprawców;
- 3) prowadzenie pracy profilaktycznej i propagandowej w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 4) realizowanie zadań związanych z likwidacją skutków zdarzeń drogowych oraz zabezpieczeniem procesowym śladów i dowodów;
- 5) współdziałanie z innymi pionami służbowymi w sprawach ujawniania i zwalczania przestępczości kryminalnej i gospodarczej, szkolenia w zakresie nadzoru i kontroli ruchu drogowego, ochrony porządku i bezpieczeństwa podczas imprez i zawodów odbywających się na drogach publicznych;
- 6) współdziałanie z organami administracji rządowej i samorządowej, prasą lokalną, w sprawach mających związek z bezpieczeństwem i porządkiem w ruchu na drogach;
- 7) wykonywanie czynności zapewniających bezpieczeństwo i porządek w ruchu na drogach publicznych przez kierowanie tym ruchem oraz jego kontrolowanie, tak w rejonie miasta Żory, jak również we współpracy z Wydziałem Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach na wybranych drogach województwa śląskiego;
- 8) prowadzenie postępowań w sprawach o wykroczenie w ruchu drogowym;

---

⁵ Zwany dalej „WRD”.

⁶ Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 ze zm., zwana dalej: „ustawą o Policji”.

⁷ Dz. Urz. KGP Nr 18, poz.135 ze zm., zwane dalej: „Zarządzeniem nr 1041 KGP w sprawie organizacji jednostek Policji”.

- 9) realizowanie uprawnień i obowiązków wynikających z przepisów o kontroli transportu drogowego oraz prowadzenie postępowań administracyjnych związanych z tą problematyką.

(dowód: akta kontroli str. 4-14)

1.1. Przygotowanie koncepcyjne Policji do działań na rzecz bezpieczeństwa na drogach

Opis stanu faktycznego

W kontrolowanym okresie Komenda nie korzystała z zewnętrznych badań naukowych, prac rozwojowych dotyczących bezpieczeństwa ruchu drogowego. KMP korzystała z miesięcznych informacji o stanie bezpieczeństwa ruchu drogowego, opracowanych we własnym zakresie przez Komendę Wojewódzką Policji w Katowicach.

(dowód: akta kontroli str. 17-42)

Funkcjonujący w KMP system oddziaływania na bezpieczeństwo ruchu drogowego przewidywał elastyczne reagowanie na lokalny wzrost zagrożeń bezpieczeństwa ruchu drogowego. W szczególności Naczelnik WRD lub inna upoważniona osoba, w sytuacjach wystąpienia nieplanowanych wcześniej do realizacji zadań, dokonywała zmian grafiku służby policjantów. W dyslokacji służby uwzględniano uwagi i wnioski policjantów, mieszkańców miasta, organów samorządu terytorialnego. W związku z organizowanymi na terenie miasta imprezami masowymi⁸, policjanci WRD, we współpracy z innymi komórkami KMP, brali udział w ich zabezpieczeniu w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str.43-60)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.2. Stan organizacyjno-kadrowy pionu ruchu drogowego

Opis stanu faktycznego

Organizacja pionu ruchu drogowego Komendy w kontrolowanym okresie wynikała ze struktury etatowej jednostki, normatywów etatowych określonych w zarządzeniach Komendanta Głównego Policji oraz rozkazu organizacyjnego KMP w Żorach nr 2/12 z dnia 31 sierpnia 2012 r. w sprawie uchylecia oraz wprowadzenia etatu Komendy Miejskiej Policji w Żorach.

Nadzór nad WRD sprawował I Zastępca Komendanta Miejskiej Policji – mł. insp. mgr Jacek Firla. Wydziałem kierowała Naczelnik – podinsp. mgr Agata Głowacka.

(dowód: akta kontroli str. 3, 61-63)

Według stanu na 30 czerwca 2013 r. stan etatowy WRD wynosił 14 funkcjonariuszy (w tym jedno stanowisko kierownicze) i stanowił 10,3% stanu etatowego Komendy⁹, co spełniało wymogi Strategii Wojewódzkiej Policji na lata 2013-2015. Stan zatrudnienia Wydziału wynosił 14 osób, w tym: Naczelnik Wydziału, specjalista, trzech asystentów, czterech kontrolerów ruchu drogowego, jeden referent, czterech policjantów i w opinii I Zastępcy Komendanta był adekwatny do potrzeb wynikających z lokalnych zagrożeń dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

(dowód: akta kontroli str. 63-64, 281-285)

W kontrolowanym okresie policjanci byli kierowani na kursy specjalistyczne na podstawie zapotrzebowań, przekazywanych w odpowiedzi na otrzymywane

⁸ Wykorzystanie dróg w sposób szczególny – w 2012 r. bieg uliczny, rajd samochodowy, w 2013 r. wyścig Solidarności.

⁹ Stan etatowy policjantów KMP wynosił 136 osób.

z Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach¹⁰ wykazy kursów specjalistycznych planowanych do realizacji w danym roku. Zapotrzebowania te, stanowiące imienne wykazy policjantów oczekujących na kursy, przekazywane były do KWP dwa razy do roku. Liczba miejsc na poszczególne kursy była przydzielana przez Wydział Kadr i Szkolenia KWP. Nie stwierdzono przypadków niewykorzystania przez KMP przydzielonych miejsc na szkolenie.

Liczba policjantów posiadających specjalistyczne przeszkolenie w zakresie ruchu drogowego w kontrolowanym okresie nie uległa zmianie i wynosiła dziesięć osób. Według stanu na dzień 30 czerwca 2013 r., na 12 policjantów WRD pełniących służbę na drogach¹¹, wyszkolenie w zakresie ruchu drogowego, wymagane w myśl § 2 ust.1 Zarządzenia nr 609 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie pełnienia służby na drogach¹², posiadało 9 funkcjonariuszy, tj. 75,0% składu osobowego.

(dowód: akta kontroli str. 72)

W maju i październiku 2012 r. do WRD zostało przeniesionych dwóch policjantów, którzy nie posiadali specjalistycznego przeszkolenia w zakresie ruchu drogowego. Podobnie w kwietniu 2013 r. w WRD została zatrudniona jedna osoba bezpośrednio po ukończeniu szkolenia zawodowego podstawowego w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie. W celu zwiększenia liczby funkcjonariuszy posiadających wymagane specjalistyczne wyszkolenie w zakresie ruchu drogowego, Komendant w dniu 4 października 2012 r. zgłosił dwóch policjantów do jego odbycia w 2012 r. i dwóch w dniu 9 kwietnia 2013 r. KWP nie przydzieliła wnioskowanych miejsc na szkolenie w 2012 r. oraz w I połowie 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 73, 230-231)

W 2012 r. KMP otrzymała limit na przeszkolenie trzech policjantów w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, a przeszkolone zostały dwie osoby (jedna w 2012 r. i jedna w 2013 r.) z uwagi na fakt, iż jeden zakwalifikowany na ten kurs funkcjonariusz WRD, został przed rozpoczęciem szkolenia przeniesiony do wydziału prewencji KMP.

(dowód: akta kontroli str. 73)

Wg stanu na koniec 2012 r. w WRD nie było osób przeszkolonych w zakresie kontroli tachografów. Komendant zgłosił takie zapotrzebowanie dla trzech funkcjonariuszy, jednak KWP nie przydzieliła wnioskowanych miejsc na szkolenie w 2012 r. Dopiero w I połowie 2013 r. KMP otrzymała limit na przeszkolenie jednego policjanta, który ten kurs ukończył.

(dowód: akta kontroli str. 73)

Liczba policjantów przeszkolonych w zakresie czynności na miejscu zdarzenia drogowego, obsługi wideorejestratorów wykroczeń oraz kierowania motocyklem szosowym w okresie objętym kontrolą nie uległa zmianie i wynosiła odpowiednio po jednej osobie. Podobnie nie uległa zmianie liczba policjantów, którzy ukończyli kurs doskonalenia techniki jazdy samochodem, która wynosiła dziewięć osób.

(dowód: akta kontroli str. 73)

Według stanu na 30 czerwca 2013 r., na 14 funkcjonariuszy WRD, jeden posiadał znajomość języka angielskiego na poziomie zaawansowanym¹³.

(dowód: akta kontroli str. 196)

---

¹⁰ Zwanej dalej „KWP”.

¹¹ Naczelnik oraz specjalista pełnili służby na drogach sporadycznie.

¹² Dz. Urz. KGP nr 13 poz. 100 ze zm., zwana dalej: „Zarządzeniem nr 609 KGP”.

¹³ W lutym 2009 r. uczestniczył w projekcie „Livesaver” w Walii.

W KMP nie określono w formie pisemnej systemu motywacyjnego funkcjonariuszy. W kontrowanym okresie Komendant, w stosunku do wyróżniających się funkcjonariuszy, stosował następujące nagrody i wyróżnienia: dodatki motywacyjne na jeden miesiąc (13 osób), nagrody pieniężne (dwie osoby), podwyższenie dodatku służbowego lub funkcyjnego (jedna osoba), mianowanie na wyższe stanowisko służbowe (dwie osoby), mianowanie na wyższy stopień policyjny (pięć osób), przyznanie odznaczenia (jedna osoba).

(dowód: akta kontroli str. 196)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności jednostki w zakresie stanu organizacyjno-kadrowego stwierdzono, że specjalistycznego przeszkolenia w zakresie kontroli ruchu drogowego nie posiadało 25,0% funkcjonariuszy WRD wykonujących zadania w tym zakresie.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Opis stanu
faktycznego

1.3. Stan wyposażenia policjantów przed w pojazdy i sprzęt

WRD był wyposażany w pojazdy, umundurowanie i sprzęt przez Komendę Wojewódzką Policji w Katowicach. Stosowaną praktyką w tym zakresie było zbieranie przez KWP pisemnych informacji o stanie wyposażenia i ewentualnych potrzebach sprzętowych, które KMP przekazywała, również telefonicznie. Inicjatywa KMP w przypadku zakupu, czy naprawy wyposażenia ograniczała się zwykle do sytuacji, kiedy następowała awaria, bądź pilna potrzeba jego uzupełnienia. Wówczas też kierowano pisemne zapotrzebowanie do jednostki nadrzędnej (KWP).

(dowód: akta kontroli str. 197-204)

Normatywy wyposażenia (tabele należności) pionu ruchu drogowego KMP określone były na podstawie:

- Zarządzenia nr 118 Komendanta Głównego Policji z dnia 10 lutego 2006 r. w sprawie norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w sprzęt transportowy¹⁴,
- Zarządzenia nr 13 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 sierpnia 2002 r. w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek, komórek organizacyjnych Policji i policjantów oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania¹⁵,
- Zarządzenia nr 1305 Komendanta Głównego Policji z dnia 6 grudnia 2011 r. w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych oraz policjantów w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania¹⁶.

W badanym okresie dla KMP obowiązywały następujące normatywy wyposażenia:

- Tabela norm należności sprzętu transportowego, opracowana w 2011 r. przez Wydział Transportu KWP w Katowicach i zatwierdzona przez Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach;

¹⁴ Dz. Urz. KGP nr 8, poz. 42 ze zm.

¹⁵ Dz. Urz. KGP nr 11, poz. 70 ze zm., zwany dalej: „Zarządzeniem nr 13 KGP”.

¹⁶ Dz. Urz. KGP nr 10, poz. 74 - Zgodnie z § 7 Zarządzenia, w okresie grudzień 2011 r. – marzec 2012 r. funkcjonowały tabele należności opracowane na podstawie Zarządzenia nr 1171 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych oraz policjantów w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania (Dz. Urz. KGP nr 19, poz. 110).

- Normy należności wyposażenia w sprzęt techniki policyjnej opracowane na wniosek Naczelnika Wydziału Zaopatrzenia KWP przez Zespół Finansów i Zaopatrzenia KMP i zatwierdzone przez Komendanta w dniu 28 czerwca 2013 r. Do tego dnia KMP nie posiadała ustalonych ww. norm należności.
- Normy należności wyposażenia w sprzęt teleinformatyki opracowane przez KWP w Katowicach i zatwierdzone przez Komendanta Wojewódzkiego Policji, w szczególności: norma zatwierdzona 23 czerwca 2010 r. i norma zatwierdzona 13 kwietnia 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 205-225, 228-229)

W kontrolowanym okresie ww. normatywy nie były aktualizowane oraz na wyposażeniu WRD nie było pojazdów nieobjętych normatywami.

(dowód: akta kontroli str.65-71,74-79)

W latach 2012 – 2013 (I półrocze) WRD posiadał trzy samochody osobowe oznakowane typu A, jeden pojazd Furgon APRD. Według stanu na 30 czerwca 2013 r. jeden samochód oznakowany był niesprawny (25,0% stanu). Zgodnie z ustalonymi należnościami, WRD powinien posiadać dodatkowo jeden samochód osobowy nieoznakowany typu B, w którym miał być zamontowany wideorejestrator, podczas gdy faktycznie nie dysponował takim samochodem.

(dowód: akta kontroli str.65-67, 205)

W grudniu 2010 r. KMP został przyznany, używany wcześniej przez Komendę Miejską Policji w Katowicach samochód osobowy nieoznakowany typu B – Skoda Octavia (przebieg 156 tys. km). Z uwagi na zły stan techniczny samochodu, tj. m.in. brak możliwości uruchomienia, nie został on odebrany, o czym zostali poinformowani Naczelnicy Wydziału Ruchu Drogowego i Wydziału Transportu KWP w Katowicach. W marcu 2011 r. Zastępca Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach poinformował o usunięciu usterki osprzętu silnika. Jednocześnie zwrócił się do Komendy Miejskiej Policji w Katowicach o podjęcie starań w zakresie wymiany fotela kierowcy, prawidłowego zamocowania przedniego zderzaka oraz naprawy oświetlenia wewnętrznego pojazdu i zlecił przygotowanie pojazdu do przekazania.

(dowód: akta kontroli str.201-202)

Zgodnie z wyjaśnieniami I Zastępcy Komendanta ww. samochód został ostatecznie wybrakowany.

(dowód: akta kontroli str. 281-285)

Wydział Transportu KWP w Katowicach, pismem z dnia 11 września 2013 r., poinformował I Zastępcę Komendanta że obecnie nie dysponuje samochodami osobowymi nieoznakowanymi typu B, które mogłyby zostać przekazane do eksploatacji w KMP w Żorach.

(dowód: akta kontroli str. 334)

W badanym okresie WRD dysponował sprzętem techniki policyjnej, którego liczba wg stanu na 30 czerwca 2013 r. różniła się od przyjętych norm tego wyposażenia. W szczególności dotyczyło to:

- aparatu fotograficznego typu lustrzanka, który zgodnie z normami był na wyposażeniu lecz był niesprawny, kolczatki drogowej, której WRD nie posiadał,
- przyrządów z drukarką do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu, których WRD posiadał 4, tj. o 3 za mało w stosunku do normy,

- radarowych mierników prędkości (RMP), których WRD posiadał 3, tj. o 2 za mało w stosunku do normy,
- dwóch zestawów znaków do zabezpieczenia miejsca wypadku drogowego „ZAPORA”, których WRD nie posiadał.

WRD dysponował dodatkowo dwoma przenośnymi urządzeniami do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu oraz 3 wskaźnikami spożycia alkoholu, które nie były ujęte w tabelach należności.

(dowód: akta kontroli str.74-75, 199)

Komendant dwukrotnie w 2010 r. i raz w 2012 r. składał do Wydziału Zaopatrzenia KWP zapotrzebowania na brakujący sprzęt. W trakcie kontroli, w dniu 21 sierpnia 2013 r., Komendant ponownie zwrócił się o uzupełnienie brakującego sprzętu, niezbędnego do prawidłowego funkcjonowania WRD. Do czasu kontroli NIK, tj. do dnia 13 września 2013 r., KWP nie ustosunkowała się do pisma Komendanta.

(dowód: akta kontroli str. 238-240)

Normy należności wyposażenia w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny były określone dla całej KMP bez przypisania normy tego sprzętu dla WRD. Faktyczne wyposażenie WRD w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny, wg stanu na 30 czerwca 2013 r., przedstawiało się następująco:

- radiotelefon przewoźny – wg normy 1 kpl. na samochód., stan faktyczny 4 kpl. (100,0%);
- radiotelefon noszony – wg normy 1 kpl. na 1 funkcjonariusza., stan faktyczny 3 kpl. (21,4%);
- mobilny terminal przewoźny (MTP) – wg normy 1 kpl. na samochód, stan faktyczny 3 kpl. (75,0%);
- mobilny terminal noszony (MTN) – wg normy – 3 kpl., stan faktyczny 0 kpl.

(dowód: akta kontroli str. 74-75, 204-225)

I Zastępca Komendanta wyjaśnił, że funkcjonariusze WRD pełnią służbę w patrolach zmotoryzowanych, gdzie każdy pojazd jest wyposażony w radiotelefon przewoźny i zgodnie z sugestiami KWP w Katowicach nie przydzielono funkcjonariuszom WRD radiotelefonów noszonych. W zakresie braków MTP I Zastępca Komendanta wyjaśnił, że brakujący terminal zostanie zamontowany w samochodzie, który jest obecnie niesprawny i znajduje się w Autoryzowanej Stacji Obsługi w Bielsku – Białej. W zakresie braków MTN wyjaśnił, że sprawdzeń w bazach policyjnych funkcjonariusze WRD dokonywali przy wykorzystaniu zainstalowanych terminali przewoźnych (MTP) w radiowozach. Policjanci przypisani do obu urządzeń (MTP i MTN) twierdzili, że na terminalach przewoźnych informacje zwrotne są szybciej uzyskiwane niż na terminalach noszonych, poza tym uzyskane informacje niezbędne przy kontroli ruchu drogowego są czytelniejsze na większym monitorze MTP.

(dowód: akta kontroli str. 283-285)

Karty mundurowe wyposażenia indywidualnego policjantów pionu ruchu drogowego Komendy prowadziła Sekcja Mundurowa Wydziału Zaopatrzenia KWP w Katowicach, która była odpowiedzialna za wyposażenie KMP zgodnie z ustalonymi przez Komendanta Głównego Policji normatywami¹⁷.

W badanym okresie WRD dysponował wyposażeniem mundurowym, którego ilość,

¹⁷ Zestaw nr 4 w zał. nr 2 do zarządzenia nr 13 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 sierpnia 2002 r. w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek, komórek organizacyjnych Policji i policjantów oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania (Dz. Urz. KGP Nr 11, poz. 70 ze zm.).

wg stanu na 30 czerwca 2013 r., różniła się od przyjętych należności tego wyposażenia. W szczególności dotyczyło to:

- rękawiczek letnich białych, których zgodnie z normą każdy z 14 funkcjonariuszy powinien posiadać dwie pary, natomiast rękawiczki takie posiadało 13 policjantów (92,9%);
- rękawic skórzanych 5-palcowych na flaneli, których zgodnie z normą każdy z 14 funkcjonariuszy powinien posiadać jedną parę, a których posiadało dziesięć policjantów (71,4%);
- rękawic skórzanych 5-palcowych na futrze, których każdy z 14 funkcjonariuszy powinien posiadać jedną parę, a których posiadało trzech policjantów;
- pasów białych z poprzeczką, których każdy z 14 funkcjonariuszy powinien posiadać jeden zestaw, a których posiadało 13 policjantów (92,9%);
- okularów słonecznych, których każdy z 14 funkcjonariuszy powinien posiadać jedną parę, a które posiadało pięciu policjantów (35,7%).

(dowód: akta kontroli str.70)

Stwierdzono, że policjanci WRD nie zostali wyposażeni w sprzęt przez organ zaopatrujący, tj. KWP. I Zastępca Komendanta wyjaśnił, że pracownik Zespołu Finansów i Zaopatrzenia KMP ustalał w Wydziale Zaopatrzenia KWP w Katowicach czy są dostępne brakujące elementy umundurowania i wg stanu na dzień 10 września 2013 r. ww. wyposażenia nie było na stanie magazynowym.

(dowód: akta kontroli str. 281-285, 321)

Urządzenia techniki policyjnej stosowane przez funkcjonariuszy pionu ruchu drogowego KMP w Żorach były – w badanym okresie – poddawane kontroli metrologicznej stosownie do przepisów art. 8 ust. 1 pkt.2 ustawy z 11 maja 2001 r. Prawo o miarach¹⁸, tj. posiadały ważne świadectwa legalizacji, kalibracji bądź wzorcowania.

(dowód: akta kontroli str. 226-227)

W trakcie oględzin przygotowania policjantów do służby patrolowej na drogach nie stwierdzono braków w umundurowaniu i wyposażeniu policjantów w sprzęt techniki policyjnej, co szczegółowo opisano w pkt. 2.1. wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str.285-320)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.4. Dofinansowanie potrzeb prd przez podmioty pozapolicyjne

Opis stanu
faktycznego

W październiku 2012 r. na mocy porozumienia zawartego pomiędzy Miastem Żory, a KWP w Katowicach, KMP w Żorach otrzymała dofinansowanie na zakup sprzętu transportowego w wysokości 27.500,00 zł co stanowiło 50,0% wartości samochodu. Z ww. środków KMP została doposażona w samochód Opel Astra III.

W grudniu 2012 r. na mocy umowy darowizny zawartej pomiędzy Miastem Żory, a KWP w Katowicach, KMP w Żorach otrzymała sprzęt elektroniczny o łącznej wartości 1.080 zł.

(dowód: akta kontroli str. 232-234)

Na mocy porozumień zawartych w 2012 r. i 2013 r. Miasto Żory przekazało KMP w Żorach środki finansowe w wysokości odpowiednio po 35 tys. zł za czas służby policjantów przekraczający normę określoną w art. 33 ust. 2 ustawy o Policji.

¹⁸ Dz. U. z 20013 r. poz. 1069.

W ramach ww. porozumień policjanci KMP pełnili dodatkowe patrole na obszarze miasta w rejonach najbardziej zagrożonych.

(dowód: akta kontroli str. 235)

1.5. Przygotowanie prd do współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi

Opis stanu
faktycznego

Komenda podejmowała działania mające na celu przygotowanie do współpracy z jednostkami pozapolicyjnymi. W tym celu KMP uczestniczyła w uzgadnianiu min. Planu Obrony Cywilnej Miasta Żory¹⁹, a także ustaliła Plan działania KMP w warunkach katastrof naturalnych i awarii technicznych.

Ponadto corocznie organizowane były ćwiczenia sztabowe, w trakcie których, zgodnie z opracowanym scenariuszem, policjanci trenowali współdziałanie ze służbami takimi jak Państwowa i Ochotnicza Straż Pożarna, i pogotowie ratunkowe.

(dowód: akta kontroli str. 246, 264-268)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Realizacja przez Policję zadań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na drogach

2.1. Organizacja i realizacja służby na drogach

Opis stanu
faktycznego

Przy dyslokacji służb uwzględniano elementy określone w § 7 Zarządzenia nr 609 KGP, tj. w szczególności dotyczące analizy stanu bezpieczeństwa, natężenia i struktury ruchu na danych odcinkach dróg, dnia tygodnia oraz planów działań wojewódzkich oraz innych doraźnych działań. Na podstawie oględzin przygotowania do służby patrolowej²⁰ ustalono, że odprawy do służby były przeprowadzane zgodnie z wymogami określonymi w § 11 Zarządzenia nr 609 KGP. W szczególności odprawiający sprawdzali gotowość do pełnienia służby, przekazywali informacje o aktualnym stanie bezpieczeństwa i porządku w rejonie pełnienia służby, informowali o dyslokacji służby, stawiali zadania doraźne, określali formę pełnienia służby i zalecanego sposobu realizacji zadań, określali czas przerw w służbie. Dane na temat odprawy były zaraz po odprawie wprowadzane do Systemu Wspomagania Dowodzenia (SWD). Zmotoryzowane patrole policjantów WRD korzystały z pojazdów oznakowanych. Funkcjonariusze dokonywali sprawdzenia stanu technicznego i wyposażenia radiowozów oraz działania środków łączności, zgodnie z § 10 Zarządzenia nr 609 KGP.

Udając się na służbę, funkcjonariusze posiadali jednolite umundurowanie z elementami odblaskowymi. W związku z wyposażeniem w urządzenia kontrolno-pomiarowe posiadali przy sobie potwierdzone kopie świadectw ich legalizacji.

(dowód: akta kontroli str. 44-60, 243-246, 285-320)

W 2012 r. policjanci WRD pełnili służbę łącznie przez 2 019 dni. W ogólnej liczbie godzin w służbie²¹, największy udział (72,7%) miał nadzór/kontrola ruchu na trasie/w rejonie. W drugiej kolejności (14,3%) – inne czynności związane z bezpieczeństwem ruchu drogowego, w tym odprawy do służby, szkolenia, narady, przerwy, itp. Obsługa zdarzeń drogowych i sporządzanie dokumentacji stanowiła 8,6% czasu służby. Sporządzanie dokumentacji służbowej – 0,5%, ręczne kierowanie ruchem drogowym – 0,3%, udział w rozprawach – 0,1%, działalność

¹⁹ Zarządzenie Prezydenta Miasta Żory OR0050 355 2013 z dnia 15 marca 2013 r.

²⁰ Oględziny przeprowadzone w dniach: 5 lipca 2013 r., 6 sierpnia 2013 r. i 10 września 2013 r. i dotyczyły trzech odpraw do służby o godz. 14.00.

²¹ Ogólna liczba godzin w służbie wyniosła 16 477,5.

profilaktyczna – 0,5%, pilotaże lub inne zadania specjalne – 0,3% i zabezpieczanie imprez – 1,1%. Inne czynności niezwiązane z brd – 1,6%.

Liczba dni nieobecności wyniosła 1 685, w tym: zwolnienia lekarskie – 288 (jeden policjant WRD średnio w ciągu roku przebywał na zwolnieniu przez 20 dni), urlopy – 300, dni wolne – 1079 oraz oddelegowania do innych służb – 18.

(dowód: akta kontroli str. 260-261)

W I półroczu 2013 r. policjanci WRD pełnili służbę łącznie przez 1 132 dni. W ogólnej liczbie godzin w służbie²², największy udział (73,3%) miał nadzór/kontrola ruchu na trasie/w rejonie. W drugiej kolejności (14,0%) – inne czynności związane z brd. Obsługa zdarzeń drogowych i sporządzanie dokumentacji stanowiła 7,8% czasu służby. Sporządzanie dokumentacji służbowej – 0,1%, ręczne kierowanie ruchem drogowym – 0,1%, udział w rozprawach – 0,4%, działalność profilaktyczna – 0,3%, pilotaże lub inne zadania specjalne – 0,1% i zabezpieczanie imprez – 1,2%. Inne czynności niezwiązane z brd – 2,7%.

Liczba dni nieobecności w tym okresie wyniosła 893, w tym zwolnienia lekarskie – 147 (średnio 10 dni na jednego policjanta), urlopy – 153, dni wolne – 545, oddelegowanie do innych służb – 48.

(dowód: akta kontroli str. 262-263)

W ocenie Naczelnika WRD absencja chorobowa funkcjonariuszy wpływała na osłabienie służby ruchu drogowego. Do służby kierowanych było mniej patroli, zachodziła konieczność dokonywania zmian w grafikach, ściągania dodatkowo funkcjonariuszy w dniach wolnych od pracy celem zapewnienia w służbie minimum jednego patrolu na zmianie.

(dowód: akta kontroli str. 329)

Weryfikacja zasadności absencji policjantów dokonywana była wyłącznie w oparciu o przedstawiane przez nich dokumenty, tj. raport o udzielenie urlopu (wypoczynkowego, okolicznościowego) zatwierdzony przez bezpośredniego przełożonego, zaświadczenia lekarskie wydane w związku z chorobą funkcjonariusza lub koniecznością opieki nad chorym dzieckiem. W przypadku godzin nadliczbowych były one odnotowywane przez Naczelnika WRD w rejestrze nadgodzin, w którym bezpośredni przełożony odnotowywał następnie fakt ich odbioru.

W szczególnych przypadkach, celem zbadania prawidłowości wykorzystania zwolnień lekarskich, Komendant, zgodnie z procedurą określoną w decyzji nr 71/06 z dnia 19 października 2006 r.²³, może powołać doraźne komisje, w których skład wchodzi pracownik komórki organizacyjnej, w której zatrudniona była osoba poddana kontroli oraz pracownik z innej komórki organizacyjnej. W okresie objętym kontrolą ww. komisje nie były powoływane.

(dowód: akta kontroli str. 269-272)

Badanie szczegółowe statystycznych kart czynności pięciu policjantów WRD²⁴, pełniących służbę na drogach w siedmiu kolejnych dniach czerwca 2013 r., wykazało, że zapisy w kartach korespondowały z zapisami w notatnikach służbowych policjantów, rejestrem nadgodzin prowadzonym w WRD oraz książką dyspozytora. W kartach odnotowywano również służby pełnione w wymiarze ponadnormatywnym wraz danymi dotyczącymi wykorzystania czasu w służbie.

(dowód: akta kontroli str. 249-259)

²² Ogólna liczba godzin w służbie wynosiła 9 128.

²³ Decyzja Komendanta Miejskiego Policji w Żorach w sprawie powołania komisji do zbadania prawidłowości wykorzystania zwolnień lekarskich od pracy przez policjantów oraz członków korpusu służby cywilnej i pracowników Policji KMP w Żorach.

²⁴ Do próby wylosowano losowo pięciu funkcjonariuszy spośród 12 policjantów WRD pełniących służbę na drogach.

W KMP nie zdefiniowano „*miejsc szczególnie niebezpiecznych*” oraz „*miejsc szczególnie zagrożonych*”, gdyż jak wyjaśniła Naczelnik WRD na terenie miasta Żory, przy stosunkowo niedużej liczbie wypadków drogowych rzadko kiedy można stwierdzić powtarzalność miejsca zdarzenia. Prowadzone obserwacje, w tym miesięczne analizy stanu bezpieczeństwa, pozwalają na przestrzeni dłuższego okresu stwierdzić czy na terenie miasta występują miejsca powtarzających się zdarzeń drogowych.

(dowód: akta kontroli str. 320-330)

W kontrolowanym okresie policjanci ruchu drogowego zgłosili łącznie 29 uwag (22 w 2012 r. i 7 w I półroczu 2013 r.), o których mowa w § 15 ust. 1 pkt 7 Zarządzenia nr 609 KGP, tj. policjanci zbierali i zgłaszali przełożonemu uwagi i propozycje w zakresie niezbędnych przedsięwzięć zmierzających do usprawnienia, poprawy bezpieczeństwa i porządku ruchu, w tym dotyczących infrastruktury drogowej. Zarządca dróg uwzględnił i zrealizował łącznie 26 uwag, a dwie były w trakcie realizacji (dotyczyło to uwag zgłoszonych w 2013 r.). Jedna z uwag zgłoszonych w 2012 r. nie została uwzględniona.

(dowód: akta kontroli str. 273)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Opis stanu faktycznego

2.2. Systemy wspierające policjantów prd: SEWiK²⁵ i SWD²⁶

W KMP system SWD został wprowadzony w lipcu 2012 r. W WRD system wykorzystywany był do planowania służby i dyslokowania patroli. Dokumentowanie odpraw patroli po wprowadzeniu SWD następowało jedynie elektronicznie. W opinii Naczelnika WRD, w porównaniu do wcześniej funkcjonującego na terenie garnizonu śląskiego systemu EKSD²⁷, „*system SWD jest mało czytelny, skomplikowany w obsłudze i nie obejmuje przydatnych informacji, wcześniej znajdujących się w EKSD. Ustalanie informacji np. o patrolu, interwencji, zdarzeniach w danym dniu jest wydłużone w czasie, dossier wprawdzie jest wprawdzie szczegółowe ale mało przejrzyste. System często zawiesza się. W godzinach przeprowadzania odpraw do służby powtarza się „błąd krytyczny” nie pozwalający na uruchomienie aplikacji*”.

(dowód: akta kontroli str. 289, 294-301, 307-320, 330)

Karty zdarzenia drogowego były przechowywane w sposób uporządkowany w pomieszczeniu Komendy, gdzie znajdowało się stanowisko do wprowadzania danych do SEWiK. Kartom nadawano kolejne numery kwalifikując je jako wypadek bądź kolizja (nr karty/kolizja lub wypadek/miesiąc/rok). Przed wprowadzeniem danych do systemu, w oparciu o notatki urzędowe oraz po ustnych ustaleniach z policjantami obsługującymi zdarzenia, pracownik (Naczelnik WRD lub specjalista WRD) weryfikował dane zwarte w kartach i nanosił uzupełnienia lub poprawki. Modyfikacje danych, które następowały po zarejestrowaniu zdarzeń w systemie, były dokonywane w przypadku wpłynięcia informacji np. o zgonie ранego w wypadku w ciągu 30 dni od jego zaistnienia lub zmianie sposobu rozstrzygnięcia. System nie pozwalał na identyfikację daty modyfikacji oraz osoby jej wprowadzającej.

²⁵ System Ewidencji Wypadków i Kolizji.

²⁶ System Wspomagania Dowodzenia.

²⁷ Elektroniczna Książka Służby Dyżurnego.

Oględziny pięciu kart dotyczących wypadków drogowych z ofiarami śmiertelnymi²⁸ oraz 30 losowo wybranych kart (4%)²⁹, które sporządzono w okresie objętym kontrolą wykazały, że w 34 przypadkach wypełniono wszystkie wymagane kolumny (działy od I do VI i VIII do XII). W jednej karcie 392/K/11/2012 nie wypełniono działu VI – Rodzaj zdarzenia, jednak po weryfikacji przez osobę wprowadzającą dane do SEWiK dział ten został uzupełniony. Jedna karta 145/K/04/2013 została natomiast sporządzona na nieaktualnym druku. Osobami odpowiedzialnymi za ww. uchybienie byli posterunkowa WRD i osoba wprowadzająca kartę do SEWiK - specjalista WRD, który przeoczył fakt, iż karta jest sporządzona na nieaktualnym druku.

We wszystkich przypadkach policjanci obsługujący zdarzenia³⁰ byli zatrudnieni w WRD, z których tylko jeden (8,3%) miał specjalistyczne przeszkolenie w zakresie obsługi zdarzeń drogowych.

Wszystkie dane znajdujące się w kartach zostały zarejestrowane w systemie SEWiK w wymaganym terminie. W przypadku jednego zdarzenia, karta 389//K/11/2012, wprowadzono w systemie modyfikację z uwagi na zgon ofiary wypadku w terminie do 30 dni od daty zdarzenia drogowego.

W przypadku 10 kart w dziale XII "Rozstrzygnięcie" wskazano pozycję „dochodzenie”. W jednym przypadku wskazano „wniosek o ukaranie”, a w pozostałych 23 przypadkach „mandat karny”. Wg stanu na 2 sierpnia 2013 r. pięć dochodzeń umorzono, a pozostałe zostały zakończone.

We wszystkich skontrolowanych kartach z 2013 r. (15 kart) nie wpisywano współrzędnych GPS miejsca zdarzenia drogowego, pomimo takiego obowiązku określonego w § 2 ust. 1 Zarządzenia nr 123 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 maja 2012 r. *zmieniającego zarządzenie w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych*³¹. Powyższa nieprawidłowość związana była ze zmianą operatora sieci komórkowej obsługującego system, czego konsekwencją była konieczność adaptacji nowego oprogramowania Automapa, współpracującego z mobilnym Systemem Wspomagania Dowodzenia. Brak powyższego uniemożliwiał dotychczas odczyt współrzędnych GPS na mobilnych terminalach MTP zainstalowanych w samochodach. Zgodnie z postanowieniami § 6 ust. 1 pkt 2 Zarządzenia KGP nr 635 odpowiedzialnym za wdrożenie nowego oprogramowania był Wydział Teleinformatyki KWP w Katowicach.

W związku z pismem Zastępcy Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji³², informującym o możliwości adaptacji oprogramowania MTP I Zastępcą Komendanta w dniu 9 września 2013 r. polecił przeszkolić funkcjonariuszy WRD oraz wprowadzić do realizacji konieczność wpisywania współrzędnych GPS miejsca zdarzenia do kart i systemu SEWiK.

Stosownie do wymogu określonego w § 5 Zarządzenia nr 635 KGP, Wydział Ruchu Drogowego sporządzał, na podstawie danych z sytemu SEWiK statystyki zdarzeń drogowych i miesięczne informacje o stanie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 275-279, 285, 322-328)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niewpisywaniu od dnia 1 stycznia 2013 r. do kart zdarzenia drogowego współrzędnych GPS miejsca zdarzenia.

²⁸ W okresie objętym kontrolą miało miejsce 5 wypadków z ofiarami śmiertelnymi.

²⁹ W okresie objętym kontrolą nastąpiło 750 zdarzeń drogowych.

³⁰ Na 14 osób zatrudnionych w WRD 12 policjantów pełniło stale służbę na drogach, pozostałe osoby, tj. naczelnik Wydziału i specjalista pełnili służbę na drogach sporadycznie.

³¹ Dz. Urz. KGP z 2012 r. Nr 28.

³² Pismo Rd-II-0151-41/4045/13 z dnia 5 września 2013 r.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Opis stanu
faktycznego

2.3. Opiniowanie projektów organizacji ruchu drogowego

Projekty organizacji ruchu drogowego były opiniowane przez KMP w oparciu o zapisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem³³. Osobą odpowiedzialną za opiniowanie projektów był specjalista w WRD, który nie posiadał dodatkowego przeszkolenia w tym zakresie, oprócz szkolenia zawodowego odbytego w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie. W KMP nie wprowadzono jednolitej metodologii opiniowania projektów, a każdy wpływający projekt był rozpatrywany indywidualnie. W okresie objętym kontrolą KMP zaopiniował łącznie 105 projektów organizacji ruchu drogowego (69 w 2012 r. i 36 w I półroczu 2013 r.). W dwóch przypadkach projekty zostały zaopiniowane negatywnie i zarządca dokonał korekt, w następstwie czego projekty zostały zaopiniowane pozytywnie. W ww. okresie nie odnotowano przypadków nie uwzględnienia przez zarządcę opinii KMP.

(dowód: akta kontroli str. 274)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Opis stanu
faktycznego

2.4. Priorytety Komendanta Głównego Policji i Komendanta Wojewódzkiej Policji

W okresie 2012 – I półrocze 2013 r. KMP realizowała następujące Priorytety Komendanta Głównego Policji dotyczące ruchu drogowego: w roku 2012 – Priorytet nr III p.n. „Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym”, natomiast w roku 2013 – Priorytet nr II p.n. „Działania Policji skierowane na wzrost poziomu bezpieczeństwa na drogach”. W ramach tych Priorytetów realizowane były zadania³⁴, dla których w kolejnych Strategiach Wojewódzkiej Policji określono na lata 2012-2013 takie same mierniki, tj. „procentowy udział policjantów ruchu drogowego pełniących bezpośrednio służbę na drodze”³⁵ oraz „procentowy udział wypadków drogowych spowodowanych przez określonych użytkowników dróg, a efektywność zastosowanych środków prawnych w stosunku do tych użytkowników”³⁶.

Realizacja zadań przedstawiała się następująco:

W roku 2012 miernik - procentowy udział policjantów ruchu drogowego pełniących bezpośrednio służbę na drodze został osiągnięty na poziomie 52,5%, podczas gdy oczekiwana wartość wynosiła 41,1%.

Według stanu na koniec I półrocza 2013 r. miernik ten został osiągnięty na poziomie 56,0%, podczas gdy oczekiwana wartość dla tego roku (monitorowana miesięcznie) wynosiła 44,1%.

³³ Dz. U. Nr 177, poz. 1729.

³⁴ W roku 2012 zadanie p.n. „Zwiększenie liczby policjantów ruchu drogowego pełniących służbę na drodze” oraz zadanie p.n. „Dostosowanie właściwych proporcji reakcji policjantów ruchu drogowego na popełnianie naruszenia przez określonych uczestników drogi w stosunku do występującego zagrożenia w tym obszarze”, natomiast w roku 2013 zadanie 1. p.n. Zwiększenie liczby policjantów ruchu drogowego pełniących służbę na drodze” oraz zadanie 2. „Aktywizacja działań na rzecz bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu, zwłaszcza pieszych”.

³⁵ W Strategii Wojewódzkiej Policji na lata 2010-2012 miernik nr 5, natomiast w Strategii na lata 2013-2015 miernik nr 8.

³⁶ W Strategii Wojewódzkiej Policji na lata 2010-2012 miernik nr 6, natomiast w Strategii na lata 2013-2015 miernik nr 9.

W roku 2012 miernik - procentowy udział wypadków drogowych spowodowanych przez określonych użytkowników drogi, a efektywność zastosowanych środków prawnych w stosunku do tych użytkowników został osiągnięty na poziomie 90,8% (kierowcy) i 9,1% (piesi), tj. poniżej oczekiwanej wartości wynoszącej 97,4% (kierowcy) oraz powyżej 5,6% (piesi).

Według stanu na koniec I półrocza 2013 r. miernik ten został osiągnięty na poziomie 91,5% (kierowcy) oraz 7,9% (piesi), tj. powyżej oczekiwanej wartości wynoszącej dla kierowców: 83,0% oraz poniżej dla pieszych (19,7%).

W Strategii Wojewódzkiej Policji obowiązujących w latach 2013-2015 Komendant Wojewódzki Policji nie określił innych niż Komendant Główny Policji Priorytetów dotyczących ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli, str. 280)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2.5. Pozostałe przedsięwzięcia na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Opis stanu faktycznego

W latach 2012-2013 (I półrocze) KMP w Żorach nie podejmowała działań z wykorzystaniem lotnictwa policyjnego.

(dowód: akta kontroli, str. 330)

W okresie objętym kontrolą KMP realizowała i uczestniczyła m.in. w następujących przedsięwzięciach na rzecz bezpieczeństwa na drogach:

- Wakacyjny Dzień Bezpieczeństwa na Drogach – inicjowanym przez KWP i organizowany przy udziale Wojewódzkiego Pogotowia Ratunkowego, KM PSP w Żorach – w ramach akcji zatrzymani kierowcy, którzy przekroczyli przepisy ruchu drogowego, w zamian za mandat mogli wziąć udział w instruktażowej lekcji udzielania pierwszej pomocy.
- Z młodym kierowcą po doświadczenie – kampania społeczna zainicjowana przez KWP w Katowicach - działania skierowane na ograniczenie zdarzeń drogowych i ich skutków wśród młodych kierowców. Funkcjonariusze szczególną uwagę zwracali na przestrzeganie przez zmotoryzowanych na prędkości, obowiązku jazdy w zapiętych pasach bezpieczeństwa.
- Kampania Rok Pieszego-Żeby Być Trzeba Żyć - kampania społeczna zainicjowana przez KWP w Katowicach - prelekcje na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym przeprowadzane w placówkach oświatowych

(dowód: akta kontroli, str. 335)

W pierwszym kwartale 2013 r. Komendant działając w ramach „Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego – Bezpieczne Żory na lata 2012 – 2017” przeprowadził wśród obywateli Żor badanie ankietowe, obejmujące m.in. zagadnienia bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym. Otrzymane zwrotnie ankiety, w ilości 2846 sztuk, zostały przekazane do Szkoły Głównej Handlowej, celem opracowania wniosków z nich wynikających. W opracowanej analizie, w części dotyczącej zagrożeń w ruchu drogowym, jako największe zagrożenia wskazano przekraczanie prędkości przez kierowców (82,4% respondentów) oraz jazdę pod wpływem alkoholu/narkotyków (16,2%). Respondenci w ankietach wskazali również problemy

związane z bezpieczeństwem komunikacyjnym, gdzie najczęściej wyszczególniano ograniczenie tonażu na ul. Mikołowskiej, poprawę bezpieczeństwa na skrzyżowaniach ul. Rybnickiej z obwodnicą i ul. Szczekowską oraz na konieczność oznaczenia wjazdu i wyjazdu przy parkingu kościelnym w dzielnicy Rój.

(dowód: akta kontroli str.15-16, 333)

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

NIK pozytywnie ocenia powyższą inicjatywę podjętą przez Komendanta i wskazuje ją jako dobrą praktykę, celem zidentyfikowania oczekiwań mieszkańców m.in. w zakresie bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

3. System badania i oceniania przez Policję efektywności działań na rzecz bezpieczeństwa na drogach

3.1. Realizacja przedsięwzięć dotyczących jakości wykonywania działań na rzecz bezpieczeństwa

*Opis stanu
faktycznego*

W dniu 19 kwietnia 2012 r. asystenci WRD KWP w Katowicach przeprowadzili kontrolę w zakresie prawidłowości rejestracji kart Prd-5 dot. sprawców naruszeń przepisów ruchu drogowego KSIP. W podsumowaniu sprawozdania zapisano, że w WRD nie przestrzega się terminów rejestracji jak określono w Instrukcji do Decyzji 305/09 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 marca 2008 r. w sprawie funkcjonowania zestawu centralnych zbiorów informacji tworzących Krajowy System Informacyjny Policji. W szczególności na ogółem 84 karty poddane kontroli stwierdzono, że termin rejestracji w KSIP sprawców naruszeń przepisów ruchu drogowego został przekroczony w 39 przypadkach, tj. 46,4% badanych rejestracji, a w dwóch przypadkach stwierdzono brak rejestracji w systemie KSIP. We wnioskach z kontroli zapisano m.in., że Komendant Miejski Policji w Żorach w ramach kontroli wewnętrznej, w wybranym przez siebie okresie w III kwartale, dokona sprawdzeń terminowości i prawidłowości sporządzania kart Prd 5 pod kątem formalnym i merytorycznym oraz zgodności z zapisami w notatnikach służbowych funkcjonariuszy.

Komendant Miejski Policji w Żorach, realizując zalecenia pokontrolne Komendanta Wojewódzkiego Policji, przeprowadził stosowną kontrolę we wrześniu 2012 r. W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 19 września 2012 r. zapisano, że na skontrolowane 203 karty Prd 5 ujawniono tylko jedną kartę wprowadzoną do KSIP z jednodniowym opóźnieniem.

Oprócz ww. kontroli, w miesiącach czerwiec – lipiec 2012 r. w WRD KMP została przeprowadzona kontrola wewnętrzna w zakresie prawidłowości w sposobie wypełniania pokwitowań wydawanych w zamian za zatrzymane dokumenty oraz mandatów karnych. Wyniki kontroli wykazały przypadki wpisywania nieprawidłowej i niepełnej kwalifikacji prawnej wykroczenia oraz brak konkluzji. We wnioskach pokontrolnych zobowiązano Naczelnika WRD do zapoznania funkcjonariuszy z wynikami kontroli oraz zlecono przeprowadzenie szkolenia z przepisów prawnych regulujących zagadnienia objęte kontrolą.

(dowód: akta kontroli str.241-242)

W kontrolowanym okresie do Komendanta Miejskiego Policji wpłynęło 27 skarg, z czego na działania pionu ruchu drogowego – patroli WRD, wpłynęło pięć (cztery

w 2012 r. i jedna w 2013 r.). Skargi zostały rozpatrzone terminowo i zgodnie z zasadami określonymi w kodeksie postępowania administracyjnego. Wszystkie skargi zostały uznane za bezzasadne. Skargi dotyczyły m.in.:

- stosowania odmiennych trybów postępowania przy takich samych wykroczeniach;
- nie udzielania informacji o sposobie odwoływania się od nałożonych mandatów karnych;
- nie pouczenia o prawie odmowy przyjęcia mandatu;
- ujawniania danych osobowych osób składających doniesienie o popełnieniu wykroczenia.

W wyniku rozpatrzenia jednej skargi, dotyczącej stosowanego przez policjantów odmiennego trybu postępowania przy niektórych wykroczeniach (postępowanie mandatowe lub wnioski do właściwego sądu o ukaranie), uznano za zasadne omówienie treści skargi z funkcjonariuszami WRD na odprawie służbowej, co uczyniono w dniu 19 listopada 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 236-237)

3.2. Statystyczna ocena stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, analizy porównawcze i wnioski

Opis stanu faktycznego

W kontrolowanym okresie w WRD sporządzano analizy stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w rejonie działania KMP w okresach miesięcznych. Zawierały one m.in. główne przyczyny wypadków i kolizji drogowych, godzinę zdarzenia, rozmieszczenie zdarzeń drogowych w poszczególnych rejonach miasta, niebezpieczne odcinki dróg, liczbę ofiar wypadku oraz wnioski. Dane dotyczące poszczególnych miesięcy danego roku były porównywane z danymi dotyczącymi tych samych miesięcy ubiegłego roku.

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt. 1 Zarządzenia nr 635 KGP w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych dane z miesięcznych analiz stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym powinny być porównywane z danymi z dwóch poprzednich lat. Osobą odpowiedzialną za sporządzanie ww. analiz był specjalista w WRD, a Naczelnik WRD wyjaśniła, że nie zwróciła uwagi na zapis dotyczący porównywania danych za okres dwóch lat, tym samym nie wyegzekwowała tego od podległego jej funkcjonariusza.

Sporządzane analizy stanu bezpieczeństwa, poza powyższym przypadkiem, zawierały wszystkie dane wskazane w § 5 ust. 1 pkt. 1 Zarządzenia nr 635 KGP z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych³⁷, tj. w szczególności dane dotyczące liczby wypadków i ich ofiar a także kolizji drogowych. Na podstawie dokonywanych miesięcznych analiz stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym formułowano wnioski dotyczące dalszego działania, które dotyczyły np. prowadzenia kontroli prędkości z wykorzystaniem mierników radarowych z dynamiczną zmianą miejsc kontrolnych, uwzględniania w dyslokacji służb patrolowych szczególnie niebezpiecznych odcinków dróg, egzekwowania przepisów prawa wobec niechronionych użytkowników dróg.

(dowód: akta kontroli str. 243-246, 330)

³⁷ Dz.Urz. KGP Nr 11, poz. 67 ze zm.

Półroczne i roczne analizy stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt. 2 Zarządzenia nr 635 KGP, sporządzała KWP w Katowicach dla wszystkich podległych jednostek, w tym dla KMP.

(dowód: akta kontroli str.247-248)

Statystyczna ocena stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym wskazuje, że w roku 2012 wzrosła w stosunku do roku 2011 liczba wypadków drogowych (z 32 do 38), zabitych osób (z 3 do 4) oraz kolizji drogowych (z 359 do 441). Z porównania stanu bezpieczeństwa w I półroczu 2013 r. do I półrocza 2012 r. wynika, że zmniejszyła się liczba wypadków drogowych (z 20 do 6), osób zabitych zmalała (z 1 do 0) oraz nastąpił wzrost kolizji drogowych (ze 177 do 265).

(dowód: akta kontroli str. 247-248)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nierzetelnym sporządzaniu miesięcznych analiz stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w rejonie działania KMP w Żorach.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

- 1. Podjęcie działań w celu zapewnienia przeszkolenia specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego przez wszystkich funkcjonariuszy WRD.**
- 2. Wyegzekwowanie od funkcjonariuszy WRD konieczności wpisywania do kart zdarzenia drogowego współrzędnych GPS miejsca zdarzenia drogowego.**
- 3. Podjęcie działań zapewniających rzetelne sporządzanie miesięcznych analiz stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w rejonie działania KMP w Żorach.**

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Pana Komendanta, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK przysługuje Panu Komendantowi prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 9 października 2013 r.

Kontroler
Aleksander Górniak
Gł. specjalista kontroli państwowej

.....

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Dyrektor
z up. Wicedyrektor

Przemysław Fedorowicz